

ColasDanmark A/S
Grønlandsvej 32
8700 Horsens

Tjørnevej 6
7171 Uldum
T: 79755000

Lene Kofoed
Dir: +4579755628
Mob: +4551724602
e-mail:
Lene.Kofoed
@Hedensted.dk
Sagsnr. 01.05.25-P19-42-19

25.10.2019

Dispensation til midlertidig udvidelse af digegennembrud i beskyttet dige beliggende mellem matr. nr. 6b og 14a, Hvirring By, Hvirring i forbindelse med råstofgravning på matr. 6b, Hvirring By, Hvirring

SwecoDanmark A/S har den 6. september 2019 på vegne af ColasDanmark A/S søgt om tilladelse til at gennembryde dige mellem matr. nr.6b og 14a, Hvirring By, Hvirring, hvor 6b tilhører ejendommen Nørre Snedevej 106A-108 ejet af ColasDanmark A/S og 14a tilhører ejendommen Boring 30, 8763 Rask Mølle.

Kommunens afgørelse

Der gives tilladelse efter § 29j, stk. 2, jf. § 29a, stk. 1 i museumsloven¹.
Tilladelsen gives på følgende betingelser:

- Efter endt udgravning af råstofgraveområdet og senest i forbindelse med reetableringen af graveområdet reetableres 17 meter digestrækning.
- Digestrækningen opbygges med samme dimensioner og niveau i terrænet som nærmeste udskiftningsdige, som er den bestående del af diget.
- Diget som reetableres skal tilklappes til en fast og stabil form, f.eks. med bagsiden af en maskinskovl. Overgangen til den bevarede del af diget skal udføres jævnt, dog skal der tages forbehold for, at det reetablerede dige med tiden forventes at synke. Det reetablerede dige skal derfor opbygges ca. 20 % højere end den bevarede del.
- Højden måles fra markoverfladen og grøfter eller forsænkninger medregnes ikke. Diget skal opbygges af råjord eller anden næringsfattig, ugødet jord fra lokalområdet. Markjord må ikke anvendes til jordfyld for at undgå opvækst af trivielle, næringselskende, kulturplanter.
- Råjorden kan skaffes ved at grave en grøft på den ene side eller begge sider af diget, hvor muldlaget afgraves, råjorden optages og muldlaget kastes tilbage i grøften.
- Det lokale arkæologiske museum (Vejle Museum tlf. 21435910 eller anhor@vejle.dk) skal underrettes forud for gravningen for at udføre arkivalsk kontrol. Såfremt museet vurderer, at gravningen vil ødelægge eventuelle skjulte fortidsminder skal museet have mulighed for at overvåge gravningen med henblik på at dokumentere/sikre disse. Museet afholder udgifterne til det arkæologiske tilsyn, såfremt arealet ikke er større end 5000 m².
- Digernes græs- og urtebevoksning bør etablere sig selv ved naturlig fremvækst. Hvis der er udskridningsrisiko kan digets vegetation fremmes med at udlægge hø/frø fra nærliggende gravhøje eller diger, alternativt udsås hjemmehørende græsser og urter fra dansk producerede frøblandinger.
- Slots- og Kulturstyrelsen (for@slks.dk, tlf. 33 95 42 00) kontaktes når arbejdet er

¹ Jf. Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 med senere ændringer.

udført, da de efterfølgende vil føre tilsyn. Ved at medsende fotos af det reetablerede, kan dette være med til at fremskynde en afslutning af sagen.

Ifølge museumslovens §27 stk. 2 gælder følgende: Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, i det omfang det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum. Henvendelse til Vejle Museum tlf. 21435910 eller anhor@vejle.dk.

Ifølge museumslovens § 29 o, stk. 3 er det Slots- og Kulturstyrelsen der skal påse, at vilkår i kommunens afgørelser overholdes. Når der er tale om tilladelser til midlertidige gennembrud skal Slots- og Kulturstyrelsen kontaktes, når arbejdet er udført med henblik på godkendelse af forholdet.

Oversigtskort. Ortofoto 2018 © Hedensted Kommune. Gul stiplet linje viser beskyttet dige.

Ortofoto 2018 © Hedensted Kommune. Gul stiplede linje viser beskyttet dige.

Sagsfremstilling

Der ansøges i forbindelse med fremtidig råstofgravning på matr. nr. 6b, Hvirring By, Hvirring, om tilladelse til gennemgravning af beskyttet jorddige. Det beskyttede jorddige går i skel mellem matr. nr. 6b og 14a, Hvirring By, Hvirring.

Adgangsvejen til den fremtidige råstofgrav ønskes etableret fra matr. nr. 14a, som er re-etableret råstofgraveområde, gennem skel til matr. nr. 6b. Der er allerede en mindre gennemkørsel i diget det pågældende sted på ca. 7 meter i den digitaliserede version af registreringen.

Der ansøges om tilladelse til at grave yderligere 17 meter af diget mod syd (retning mod Nørre Snedevej). Den maximale adgangsvej bliver dermed ca. 20 meter.

Formålet er at kunne benytte den eksisterende udkørsel til Nr. Snedevej fra det gamle graveområde, og undgå nye udkørsler på den ret befærdede vej.

Ifølge museumslovens § 29a, stk. 1, må tilstanden af sten- og jorddiger ikke ændres. Der er dog mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan dispensere fra forbuddet i særlige tilfælde.

Diget er blevet besigtiget og der er konstateret at diget mod syd er bevokset med pil, hylde og høje græsser, mens der mod nord primært er syren. Den nuværende gennemkørsel er ca. 3 meter bred, dvs. for at opnå 20 meter gennemkørsel skal der nedlægges 17 meter af diget. Se fotos nedenfor.

Diget ligger i et åbent landskab langs med grusvej, der er blevet benyttet i forbindelse med grusgravning øst for diget og med dyrkede marker omkring. Diget har givetvis en funktion som potentiel økologisk forbindelse mellem søerne, og mindre biotoper i området.

Eksisterende gennemkørsel.

Diget set mod syd, hvor gennemkørsel ønskes udvidet til 20 meter.

Dige set mod nord, hvor der ingen udvidelse sker.

Museet er blevet hørt og udtaler, at der ansøges om gennembrud af et dige, der ligger i et gammelt skel, men hvor selve digets historie, på baggrund af de gamle kort, vurderes at gå tilbage til sidste halvdel af 1800-tallet. Diget ligger i et område, hvor der ikke er mange diger til at fortælle om tidligere tiders landbrugsstrukturer i landskabet. Museet anbefaler ved en evt. tilladelse til digegennembrud, at det søges minimeret til et langt mindre stykke end de oprindelige 37 meter, der er ansøgt om, samt at diget reetableres efter endt gravning.

Det er på den baggrund blevet aftalt at gennembruddet ansøges til i alt 20 meter i stedet for de 37 meter i den oprindelige ansøgning.

Det er ligeledes blevet aftalt at diget reetableres sådan at gennembruddet efter endt graveaktivitet kun er 3 meter, og på samme sted som hidtil. Dette er let at genkende, når udvidelsen af gennembruddet kun sker mod syd og syrenbeplantningen på den nordlige del bevares. Se ovenstående foto.

Kirkebyggelinje

Kirkebyggelinjen er kun gældende ved byggeri over 8,5 meter i højden og er derfor ikke relevant for sagen.

Kommuneplan

Der er i kommuneplanen udpeget Naturbeskyttelsesområder, Økologiske forbindelser (Grønt Danmarkskort).

Natura 2000 og Bilag IV arter

Der skal ifølge habitatbekendtgørelsen² foretages en vurdering af om projektet kan påvirke Natura 2000-områder eller bilag IV arter i området væsentligt.

² Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter bkg. nr. 1595 af 6. december 2018.

Der er ca. 5,6 km til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde: Natura 2000 område nr. 77 'Uldum Kær, Tørring og Ølholm Kær', som rummer Habitatområde nr. 66 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 44.

Hedensted Kommune har ikke registreret bilag IV arter i området hvor diget er placeret. Ejendommen er beliggende indenfor udbredelsesområdet for bilag IV arter som odder, markfirben, strandtudse, spidssnudet frø, stor vandsalamander, langøret flagermus, sydflagermus, dværgflagermus, troldflagermus, vandflagermus, damflagermus og brunflagermus³.

Kommunens vurdering

Digegennembruddet vurderes ikke at hindre digets funktion som økologisk forbindelse mellem søerne og mindre biotoper. Ligeledes vurderes det at digets funktion som leve- og skjulested for dyrearter ikke bliver væsentligt forringet. Plantesammensætningen har ringe naturværdi og vurderes ikke i sig selv at blive forringet ved et digegennembrud på det pågældende sted.

Landskabet er værdifuldt på baggrund af historien om tidligere tiders landbrugsstrukturer i landskabet. Digerne er med til at præge dette landskab og højne den landskabelige og kulturhistoriske værdi.

Diget er markant, men ikke så gammelt, men vurderes alligevel værdifuldt pga. manglende diger i området til at fortælle historien om tidligere tiders landbrugsstrukturer.

Ifølge digevejledningen⁴ bør der som udgangspunkt gives dispensation til åbninger til gennemkørsler i beskyttede diger f.eks. hvis dyrkning af et areal indebærer kørsel på landevej eller en betydelig omvej.

Gennembruddet ligger på en lige strækning og ødelægger derfor ikke strukturer som kryds og hjørner hvor diger mødes og slører ikke uregelmæssige forløb for diget.

Med vilkår om reetablering af digestrækningen er dispensationen i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer.

Da indgrebet vurderes at være af mindre karakter, at eksisterende udkørsel til Nr. Snevej kan benyttes og at hensynet til digestrukturen i området varetages ved at stille vilkår om, at der sker en reetablering af 17 meter dige, vurderes det, at der på den baggrund kan gives dispensation til udvidelse af digegennembruddet.

Natura 2000 og Bilag IV arter

På grund af afstanden og projektets karakter vurderes projektet ikke at have indflydelse på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag.

Markfirben holder bl.a. til på vejskrånninger, sten- og jorddiger og veldrænede løse jordtyper med sparsom eller ingen bevoksning. Det pågældende tilgroede dige vurderes ikke på den pågældende strækning at være velegnet til markfirben.

Hedensted Kommune skønner, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og planterater omfattet af Habitatdirektivets bilag IV.

³ Søgaard, B., Wind, P., Elmeros, M., Bladt, J., Mikkelsen, P., Wiberg-Larsen, P., Johansson, L.S., Jørgensen, A.G., Sveegaard, S. & Teilmann, J. 2013. Overvågning af arter 2004- 2011. NOVANA. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 240 s. - Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 50. <http://www.dmu.dk/Pub/SR50.pdf>

⁴ Vejledning om beskyttede sten- og jorddiger, Kulturarvstyrelsen, juni 2009.

Klagevejledning m.v.

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Afgørelsen meddeles og vil blive offentlig bekendtgjort i forbindelse med råstofgravetilladelse som meddeles fra Region Midt.

Klagefristen udløber fire uger efter afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen har været offentlig bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen. Klagen skal således være indgivet i **Klageportalen** med Hedensted Kommune som første instans og klager skal have godkendt og betalt gebyr eller bestilt en faktura i Klageportalen, senest fire uger efter afgørelsen er offentlig bekendtgjort.

Klageportalen finder du via www.naevneneshus.dk, www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Hedensted Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900,- kr. for borgere og 1.800,- kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Hedensted Kommune. Hedensted Kommune sender klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen, hvis afgørelsen fastholdes. Du får besked om videresendelsen.

Hvis du sender din klage uden om Klageportalen, afviser Miljø- og Fødevarerklagenævnet din klage, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Hedensted Kommune. Hedensted Kommune videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på www.naevneneshus.dk.

Vær opmærksom på, at en rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt eller annonceret.

I øvrigt

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Tilladelsen fritager ikke for at søge om tilladelse efter anden nødvendig lovgivning.

Hvis du er i tvivl om noget i denne tilladelse, er du velkommen til at ringe hertil.

Med venlig hilsen

Lene Kofoed
Biolog

Kopimodtagere:

Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Botanisk Forening
Miljøstyrelsen
Friluftsrådet
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening, Sydøstjylland
Vejle Museum
Glud Museum
Slots- og Kulturstyrelsen

SwecoDanmark A/S, Kokbjerg 5, 6000 Kolding
Ejeren af ejendommen Boring 30, 8763 Rask Mølle